

## Guia docent de l'assignatura "Història del Dret i de les Institucions"

2011/2012

Codi: 102197

Crèdits ECTS: 6

| Titulació    | Pla              | Tipus | Curs | Semestre |
|--------------|------------------|-------|------|----------|
| 2500786 Dret | 949 Grau en Dret | FB    | 1    | 2        |

### Contacte

Nom : Sebastià Solé Cot

Email : Sebastia.Sole@uab.cat

### Utilització d'idiomes

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Algun grup íntegre en anglès: No

Algun grup íntegre en català: Sí

Algun grup íntegre en espanyol: Sí

### Prerequisits

L'assignatura Història del Dret i de les Institucions no requereix coneixements o requisits específics previs, però cal dominar o repassar els coneixements adquirits en el Batxillerat relacionats amb les matèries històriques, polítiques, jurídiques o d'actualitat en l'àmbit de les Ciències Socials.

### Objectius i contextualització

Es tracta d'una assignatura de formació jurídica bàsica.

L'assignatura proporciona: a) el coneixement de l'estructura bàsica i l'evolució del dret peninsular en el marc de la història europea; i b) les claus històriques imprescindibles per a l'adquisició de la cultura jurídica que la complexitat dels nostres dies exigeix dels juristes.

La Introducció de l'assignatura ofereix la terminologia i els elements conceptuals i metodològics indispensables per a la seva comprensió.

En les altres seccions del programa, que constitueixen el cos de l'assignatura i que es refereixen als diferents períodes històrico-jurídics, s'expliquen sumàriament les bases econòmiques i socials de cadascun, les característiques generals del Dret amb els seus elements formatius, les fonts jurídiques (normatives, d'aplicació del Dret...) i les institucions més importants, centrat en l'Espanya actual i les diferents comunitats polítiques en què ha estat dividida a través de la Història i emmarcat en la cultura, la política i el Dret del món occidental.

### Competències i resultats d'aprenentatge

#### 1896:E15 - Integrar la importància del dret com a sistema regulador de les relacions socials.

1896:E15.03 - Contrastar l'estreta vinculació que hi ha al llarg de la història entre l'ordre jurídic, el social, el polític i l'econòmic.

1896:E15.04 - Distingir els conceptes jurídics i l'acció de les institucions que responen a pràctiques socials inserides en contextos històrics determinats.

1896:E15.05 - Revalorar la significació històrica del dret, no només com a manifestació del poder sinó sobretot com a emanació de la societat i els seus agents.

#### 1896:E18 - Dominar les tècniques informàtiques per obtenir la informació jurídica (bases de dades

**de legislació, jurisprudència, bibliografia, etc.) i per comunicar dades.**

1896:E18.04 - Utilitzar les fonts i els documents històrics, fent atenció especialment a les bases digitalitzades de textos i als bancs de prosopografia jurídica.

**1896:E19 - Demostrar que es té una consciència crítica en l'anàlisi de l'ordenament jurídic i el desenvolupament de la dialèctica jurídica.**

1896:E19.06 - Distingir críticament, en el marc d'una primera aproximació històrica, altres drets i altres raons jurídiques.

**1896:E20 - Demostrar que es comprenen i es coneixen les principals institucions públiques i privades, tant pel que fa a la seva gènesi com en conjunt.**

1896:E20.03 - Definir la gènesi i evolució fonamental de les institucions públiques i privades a Espanya, des de l'edat mitjana fins a l'edat contemporània, i de les constitucions i els codis

**1896:E21 - Contextualitzar les diferents formes de creació del dret en la seva evolució històrica i en la seva realitat actual.**

1896:E21.12 - Contextualitzar, en els marcs històrics espanyol i europeu, les fonts del dret i les diverses modalitats de creació del dret.

**1896:T01 - Gestionar informació de manera eficient i poder assimilar un volum de dades considerable en un temps limitat.**

1896:T01.00 - Gestionar informació de manera eficient i poder assimilar un volum de dades considerable en un temps limitat.

**1896:T03 - Gestionar recursos bibliogràfics i documentals: bases de dades, navegació, etc.**

1896:T03.00 - Gestionar recursos bibliogràfics i documentals: bases de dades, navegació, etc.

**1896:T06 - Demostrar un raonament reflexiu i crític: anàlisi, síntesi, conclusions.**

1896:T06.00 - Demostrar un raonament reflexiu i crític: anàlisi, síntesi, conclusions.

**1896:T11 - Treballar en equip: poder formar part de grups de treball i també coordinar-los i prendre decisions que afectin tot el grup.**

1896:T11.00 - Treballar en equip: poder formar part de grups de treball i també coordinar-los i prendre decisions que afectin tot el grup.

**1896:T14 - Defensar i promoure els valors bàsics de la convivència en democràcia.**

1896:T14.00 - Defensar i promoure els valors bàsics de la convivència en democràcia.

**1896:T16 - Ser capaç de generar coneixements, tenir iniciativa i creativitat, innovar i aportar noves idees.**

1896:T16.00 - Ser capaç de generar coneixements, tenir iniciativa i creativitat, innovar i aportar noves idees.

## Continguts

Els diferents continguts s'agrupen en les següents unitats, que bàsicament consisteixen en una introducció general i quatre períodes identificables des del punt de vista jurídic (amb una expressió adoptada per alguns grans mestres de la historiografia jurídica italiana, podria dir-se que cadascun d'aquests períodes es correspon amb una experiència jurídica diversa, en la història i en relació amb el present):

1. Introducció metodològica i conceptual. Història i Dret: mètode comparatiu; consciència històrica del Dret; de l'humanisme a la ciència jurídica moderna. Importància de la Història i la cultura jurídiques en la formació dels juristes. Història crítica del Dret. La nova història institucional. La historiografia jurídica i les seves escoles.
2. L'ordre jurídic medieval. Religió i Dret. La formació del ius commune. El naixement del jurista: escoles i universitats. El ius commune en les diferents branques jurídiques. Drets propis i pluralisme jurídic. Els drets dels regnes peninsulars.
3. Itineraris jurídics de L'Edat Moderna: Renaixement i humanisme jurídics. La Monarquia Universal: estat, guerra, hisenda, govern, gràcia i justícia. Una primera "globalització": el problema de la conquesta d'Amèrica i de la incorporació de les Índies. El règim de Nova Planta. Dret i comerç: el ius mercatorum.
4. Dret, Estat i món contemporanis: una cultura europea nova; iusracionalisme, rights, democràcia, Estat. Constitucions i codis. L'estructura territorial de l'Estat; els drets forals. Modernització i internacionalització de la

ciència jurídica. Les institucions del s.XX, entre democràcies i dictadures.

## Metodologia

El centre del procés d'aprenentatge és el treball de l'estudiant, qui aprèn treballant, essent la missió del professorat ajudar-lo en aquesta tasca (1) subministrant-li informació i mostrant-li les fonts on es pot aconseguir (2) dirigint els seus passos de manera que el procés d'aprenentatge pugui realitzar-se eficaçment. D'acord amb aquestes idees, i d'acord amb els objectius de l'assignatura, el desenvolupament del curs es basa en les següents activitats, que es divideixen en tres grans grups:

**Classes magistrals:** on l'estudiant assoleix les bases conceptuals de la matèria així com la contextualització dels fets assistint a les classes magistrals i completant-les amb l'estudi personal dels temes explicats.

Les classes magistrals són les activitats en les quals s'exigeix menys interactivitat a l'estudiant: estan concebudes com un mètode fonamentalment unidireccional de transmissió de coneixements del professor a l'alumne.

**Classes pràctiques:** on l'estudiant analitza juntament amb el professor documents, legislació, etc. per tal de comprendre críticament allò que s'explica a les classes teòriques.

**Presentació de treballs:** on l'estudiant (per grups) exposa a l'aula les conclusions d'un treball de recerca temàtic a escollir dins del programa de l'assignatura i presenta individualment i periòdica treballs per escrit realitzats fora de l'aula.

## Activitats formatives

| Activitat                      | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge                                                                                                                     |
|--------------------------------|-------|------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Tipus:<br/>Dirigides</b>    |       |      |                                                                                                                                              |
| CLASSES<br>MAGISTRALS          | 36    | 1,44 | 1896:E15.03 , 1896:E15.04 , 1896:E15.05 , 1896:E19.06 , 1896:E21.12 ,<br>1896:T01.00 , 1896:E20.03 , 1896:E18.04                             |
| DEBATS                         | 6     | 0,24 | 1896:E15.03 , 1896:T14.00 , 1896:E15.05 , 1896:E19.06 , 1896:E20.03 ,<br>1896:T11.00 , 1896:E18.04 , 1896:E15.04                             |
| PRESENTACIÓ<br>TREBALLS        | 0,5   | 0,02 | 1896:E15.03 , 1896:E21.12 , 1896:T11.00 , 1896:T14.00 , 1896:E15.04                                                                          |
| <b>Tipus:<br/>Supervisades</b> |       |      |                                                                                                                                              |
| LECTURES<br>ORIENTADES         | 25    | 1    | 1896:E15.03 , 1896:T01.00 , 1896:T06.00 , 1896:T03.00 , 1896:E21.12 ,<br>1896:E15.05 , 1896:E18.04                                           |
| PROVES<br>ESCRITES             | 1,5   | 0,06 | 1896:E15.03 , 1896:E15.04 , 1896:E18.04 , 1896:E20.03 , 1896:T01.00 ,<br>1896:T06.00 , 1896:T03.00 , 1896:E21.12 , 1896:E19.06 , 1896:E15.05 |
| <b>Tipus:<br/>Autònomes</b>    |       |      |                                                                                                                                              |
| CERCA<br>D'INFORMACIÓ          | 10    | 0,4  | 1896:E15.03 , 1896:E21.12 , 1896:T01.00 , 1896:T03.00                                                                                        |
| ESTUDI<br>PERSONAL             | 50    | 2    | 1896:E15.03 , 1896:T01.00 , 1896:T06.00 , 1896:T03.00 , 1896:E21.12 ,<br>1896:E15.05 , 1896:E20.03                                           |

|                       |    |      |                                                                                                                  |
|-----------------------|----|------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| PREPARACIÓ<br>EXÀMENS | 21 | 0,84 | 1896:E15.03 , 1896:E19.06 , 1896:E21.12 , 1896:T01.00 , 1896:E20.03 ,<br>1896:E18.04 , 1896:E15.04 , 1896:E15.05 |
|-----------------------|----|------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Avaluació

L'avaluació es realitza al llarg del curs, en part en grup, i en part individualment.

### Sistema d'avaluació de l'adquisició de les competències i sistema de qualificacions:

L'avaluació és contínua i s'organitza en funció de les activitats formatives anteriorment descrites de la manera següent:

- 2 proves escrites, amb un valor global aproximat d'un 25 a un 50 % cada prova del total de la qualificació.

- discrecionalment, el professor podrà programar i exigir als alumnes:

1. Presentacions, exposició de fonts i debats realitzats en classe, amb un valor global aproximat del 25% del total de la qualificació.

2. Lliurament d'un dossier amb els treballs i materials (comentari de textos, ressenyes, etc.), efectuats al llarg del curs, incloent una fulla d'autoavaluació realitzada pel propi estudiant, amb un valor aproximat del 25% de la qualificació.

## Activitats d'avaluació

| Activitat                                                      | Pes    | Hores | ECTS | Resultats d'aprenentatge                                                                                                                           |
|----------------------------------------------------------------|--------|-------|------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| DOSSIERS                                                       | 25-30% | 0     | 0    | 1896:E15.03 , 1896:E15.04 , 1896:E15.05 ,<br>1896:E19.06 , 1896:T11.00 , 1896:T14.00 ,<br>1896:E20.03 , 1896:E18.04                                |
| PRESENTACIÓ DE TREBALLS,<br>EXPOSICIONS DE TREBALLS,<br>DEBATS | 25-30% | 0     | 0    | 1896:E15.03 , 1896:E15.05 , 1896:E18.04 ,<br>1896:T01.00 , 1896:T06.00 , 1896:T14.00 ,<br>1896:T11.00 , 1896:T03.00 , 1896:E19.06 ,<br>1896:E15.04 |
| PROVES                                                         | 40-50% | 0     | 0    | 1896:E15.03 , 1896:E19.06 , 1896:E21.12 ,<br>1896:T06.00 , 1896:T16.00 , 1896:T03.00 ,<br>1896:E20.03 , 1896:E18.04 , 1896:E15.04 ,<br>1896:E15.05 |

## Bibliografia

### Bibliografia bàsica:

Bartolomé Clavero, *Manual de historia constitucional de España*.

José Antonio Escudero, *Curs d'Història del Dret*.

Paolo Grossi, *Europa y el Derecho*.

Paolo Grossi, *El orden jurídico medieval*.

António M. Hespanha, *Cultura jurídica europea. Síntesis de un milenio* (ed. d'A. Serrano).

T. de Montgut, C.J.Maluquer, *Història del Dret espanyol*.

Francisco Tomás y Valiente, *Manual de Historia del Derecho*.

El professor, durant el curs, podrà distribuir als alumnes materials i documents elaborats o seleccionats per ell. També recomanarà i comentarà a classe bibliografia de caire més específic.